

تورک یوردی

①

ناشری : تورک یوردی .
مدیری : آق چوره اوغلی یوسف .

۲۰ ایلول ۱۳۲۸

۱ ییل

صافی ۲۳

تورک یوردی

اون بش کونده بر چیقار

تورک لک فائده سنه چالشی

ادبیات

بویانان مزار

قارداشم دوقفور میلاسلی اسماعیل حقیه

بکیجه قاباتیلیمش بر بیغین طوبراق .. ایکی باشنه ایکی قابا کوفه کی طاشی
قونمش .. ایکی یانده ایکی کویلی قادین ، بو اوتسز طوبراغی کوز یاشلریله
صولارلر ، صولارلر ، صولارلر .

چوجوقلغمده کوردیکم بولوحه نك اوستندن اوتوز ییلدن آرتیق زمان
کیدی . فقط نه وقت دوشونسهم ، خیالی کوردیکم ساعتده کی جیجیکلکیله [۱]
کوزمک اوکنده . ایشته بو دقیقه ده ینه اونی کوریورم .. فقط اوك دیوارنده
آسیلی اولارق دکل ، روحک کنارنده چاقیلی بر حالده . برلوحه که طوبراقله ،
کومورله ، جکر قانیله ، کوز یاشیله رسم ایدلمش .

اوتوز ییل چوق زماندر .. اوتوز ییلده دنیانک آلتی اوست اولور ..
فقط بو حال بزم ایچ آناتولی ایچون دکل .. اوراده هر شی ، مزار کی
حرکتسز اویور .. اویامق ایچون محشری بکهر . بن امینم که اون بش ییلدر
کورمدیکم مسقط رأسم اسپارطه ده هر شی ینه اوتوز ییل اولنکی حالده در ..
اورایه چوکور ویا پاشا چشمه سی جاده لرندن کیرن یولجی ، ایکی طرفنده
ینه قبرستانلر کورور .

[۱] جیجیک (صفت) . یکی طوغمش .. قیزیل ویالینأت حالده : (جیجیک چوجوق) ،
(جیجیک قوش) ، (جیجیک یاورو) § یکی آچیلوب اوستنک درسی قالمش ..
قیزیل ویلاغیلی کوربه دری حالده : (جیجیک یاره) ، (جیجیک آت) ، (جیجیک کل) .
بو حاشیه بر شی دیمک ایسته بن سوکده کی هامشی اوقوسوف ..

بو قبرستانلردن نمازگاهله حاجی بکرلر باغچهسی آراسنه دوشن پارچه‌نک یولدن قاباجقی تارلاسنه اوزانان دیلمنه (غریبلر مزارلری) دیرلر. اوراسی فی الحقیقه غریبلرک، کیمسه سز لک، خاند، حبسه‌خانه‌ده اولن مسکینلرک صوک مسکینیدر. اوراده کی مزارلر، بر صیره طوبراق ییغینلریدرکه وقت وقت، ایچنه بریسی آتیلحق ایچون آجیلدیقهجه، یردن بر قاریش یوکسه‌لوب، جوق کچمه‌دن ینه یرله برابر اولور. بونلرک باشلرینه، یانلرینه، برر قابا کوفه‌کی قیرینی ده آتارلرسه بوبوک لطف ایتش اولورلر.

بونلر بر هفته، ایکی هفته صوکره چوکر، یاریلیر، آجیلیر.. کچنلر.. آجیلان یاریقلردن، قارا کله-لرده، بر شیلر کوسه-ره‌رک قورقورلر، اوربرمه‌لر القسا ایدر. اوراسی ذاتاً یولدرده.. کچنلر، آتاقلری ویا کوزلری بر مزاره باتماق ایچون دفته کچر.. فاتحه اوقومنی خاطره بیله کتیرمز.

..

بر وقتلر، بز حاجی الی محله‌سی، شیخ محله‌سی، یابلا زاده محله‌سی، جوجوقلری آقشاملری مکتبدن اولره دوترکن، اکیسز موسملرده، قاباجقی تارلاسی یولنی طوتوب غریبلر مزارلغندن حیوان بازارینه جیقاردیق. ینه بر کون سمت جوجوقلری بو یولی طوتمشز.. غریبلر مزارلرینی چیکنه یوب کچرکن باقارزکه تاز، ییغلمش بر طوبراق مزارک یاننده بری تاز، بری یاشلی ایکی کویلی قادین.. کویلی دکل، بلکه طاغلی، یوروک.. اوستلری باشلری اوپله، ایکیدی ده آغلایور.. هم ده سس جیقارارق.

مراقز غیجیقلا نیر. ایرکیلیرز. ابتدا اونلر بزی کورمه‌مش کی طورور. بز، دوکوک طاغینیق، مزارلر کنارلرینه جومه‌لیرز. وحشی وحشی باقارکن باقارکن، یاواش یاواش صوقولورز.

آه بنم قربان ایسمیل! بو طوبراقلری طیرناقلرمله آچایم.. برداها یوزکی کوره‌یم. باغیرکده کی قارا قانلری دیلله یالایم. بوغروکده (بوکورکده) کی تللی قورشونی دیشلرمله ییه‌یم. سن قالدی، برکه بن اوله‌یم. قربان ایسمیل! قارا قوزم بنم!...

نازه قادین بر آرز طورغون .. فقط اونه کی قوجه ، سسیله آغلا یور .
 بللی که بو اوغلنک مزارنده بر آنا .. روحنده یانغینلر یانیور .. آغزیندن
 جیقان شیلر سوز دکل ، یانغینک کوکلره آغان آلورلی ، دومانلری ..
 اطرافه ساورولان قیغیلجیملری ...

بو نماشادن بزده پارچه پارچه یز . آم ، قابل اولسه ده مزار آچیلقله
 اولو دیراسه ، بزده اونی طبرناقذر مزله آچاجفز .. آم ، مزار فتح ایدیله من
 بر قلعه اولمسه ده قابلی بر اوطه اولسه ، بزده اونک قایدینی قیروب دیواری
 ییتارقی ایچنده کنی قورتاروب آنا سنه تسلیم ایده جکیز . نه چاره که الله تقدیر
 ایتمه مش .. اولو دیرلر .

بزم تأثر من مطلقا اونلره تأثیر ایتدی که آرادا بر شیلر اولدی .. وحشت
 کیندی ، انس کلدی . اسماعیلک آناسی آیلله یوزینی سیلوب کوزینی طوتدی .
 بزه درد لرینی حکایه ایتدی .



بزم قیویرجیق اوغلاقلرم ، دییه باشلادی . بزم ایلمکم [۱] ایبرام قورایه
 کیندی ، استانبوله . بکله دیک ، چوق بکله دیک . ایل دلیقانلیلرک خبری کلیر ،
 اونک کلز . قاج ییل بویله . قاج ییل صوکره ایللر کلدی ، او کلدی .
 او اولمش هاستاهاناده . یارالی ، تللی قورشونی جیقاراجقلر . بوز طوسونم ،
 جیقارماییک اولورم ، دیمش .

بوراده قادین ینه بوشاندی . بزده بوکالدیق . طیقاندیق . اوغوندیق .
 آرامزده چوق کولن ، هرکی کولدورن مسخره لک بیلله کوزلری طولدی .
 اونلره بیسله حاللر اولدی . (قیویرجیق اوغلاقلرم) کبی کوی آغزی
 آزکیلری ، (هاستاهانا) کبی طاغ افاده سی قابالقلری باشقه یرده وباشقه زمان
 اولسه ایدی هیچ ده قاجیرمازلردی . اونلری اککنجه سرماییه سی ایدرلردی .
 قادین ، یانمش یاناقلرنده زنجیر زنجیر کوز یاشلری ، دوام ایتدی ...
 تللی قورشون چیقمه دن ، بوز طوسونم جانی ویرمش . بوز طوسونم ،

[۱] برنجی جوجوغم ، دیمک .

عسکره کیدرکن ، قضاذه بایراغی اوموزینه آتش ، کوسون قیزک نشان
چوره سنی بوینه آتش ، طاوولک اوکنده یورومش . بابایی هپ بونی سویلهر ،
قضا هپ بونی سویلهر ، کوی هپ بونی سویلهر ، آه ، نه دییه می ؟ آه نه یایام ؟
بو دقیقه ده ، کندی آدی آ کیلدیغدن اولمالی ، تازه قادین ، کلثوم قیز
بر طویلانندی .. اوتوردینی یرده بوی دها اوزون کبی اولدی . آ کلاشیلدی ،
کلثوم قیز ، قرعه ایله عسکره کیدوب خسته خانه ده یاراسندن قورشون چیقار .
یلیرکن اولن ابراهیمک نشانلیسی ایدی . ابراهیم ، حقیقه استانبوله می
کیتمشدی ؟ یوقسه آناسی ، کویلیلرک عادت اولدینی اوزره ، هر کیدن عسکرک
استانبوله کیتدیکیمنی ظن ایدیوردی ؟ نرده یارالانمشدی ؟ هانکی خسته خانه ده
اولمشدی ؟ بونلری صوروب آ کلامادیق .

بوز طوسونم ، چوره یی یاراسنه قویمش هاستاهاناده . تللی قورشون
چیقارمی ؟

چوره یی یاراسنه قویمش ، سوزی اوزرینه کلثوم بردن بره ایچندن قویان
بر صاغاناغه طوتولوب ، یوزینی اللریله قاپایه رق ، کندی خینچقر یقلره ویردی .

*
*

ایبرام کیدرکن بو اوغلم ...

قادین مزاره اشارت ایدیوردی ، اما ناعیل اشارت ؟ پارمله دکل ،
کوزیله وکوزندن طاشان بوتون روحیله اشارت !

بو اوغلم ایسمیل اوشاق [۱] ایدی . خبر کلدیکی وقت ایسه دلیقانی ،
طوسون ، قهرمان ...

آه آه ، قوجه الله ! آه آه ، بزم قیویرجق اوغلاقلرم ، بز اوزمان چوق
آغلادیق ، بنده ، بابالری ده . بابالری کوسون قیزی ایسمیل اوغلانه آلیرز ،
دیددی . هی الله ، بوکوتو قیز ایسته مز .. ایسمیل اوندن بر یاش کوچوک ..
ایسمیلی ایسته مز ، ایبرامی ایسته مز ... هی دلی قیز ، ایبرام طوبراق اولدی ،
استانبوللرده ... !

کلشوم، حکایه نك بو طوراغنده قارا طاغ کبی قاراردی .. کوزلرخی سیلوب
 سسز سسز اوزاقلره باقدی . برشی دیدی . لیکن بزچوق شی دیسهده
 آ کلاشیلان شیئی بوقادار آ کلاتامزدی .. هر حالده قادینلغتك عزتی اینجیمشدی .
 صوکره دن قیز ایبرامک طوبراق اولدیغنی آکلادی .. ایسمیله راضی اولدی ..
 چوره یوللادی . آه قوزولرم ، شمدی ده ایسمیلی عسکره ایسته دیلر . قیز
 بکله من .. ایسمیل کیتیم ، دیر . پاشا اونی ایستهر . کویه ژاندارمه لر کلیر ، آتلیلر
 کلیر اووقت بز کوچشز، کویدن یایلایه کیتمشز . چادر بوش .. ایسمیل یوق ..
 ایسمیل نرده ؟ بیلیمز . بزه صورادلر ، بولک دیرلر . یوق که بولالم . باباسی
 آغلار ، بن آغلارم ، یوقین آغلار ، بوقیزک باباسی ، ایسمیلک عمجه سی امام
 علی خوجه آغلار .. هرکس آغلار . ایسمیل یوق . ایسمیل ، دیرلر ، ملا
 عثمانک درویش احمدک یانه کیتمش [۱] . بیلیمز ، اوروج آیندن قربان آینه
 «قادر بویه» .

*
**

بر صبح کون طوغاجق .. بن طاوارلره باقارکن کورورم ، قارا قوزوم
 آغلیک اوکنده . قارا قوزوم ، دیرم .. قارا آنام ، دیر . یاوروم طور !
 طوراماز . توفکنی چادره طایار . یاوروم سنی عمجهک پاشایه کوتورسون ،
 تسلیم اول ، دیرم .. اولماز ، تسلیم اللهه ، دیر . یوققه قورم ، یوغورت ،
 صوغان ، طوز قورم .. سود پیشیره جکم .. بیه جک . بیه من . کوزی اوزاقلرده ،
 یوللرده . آنام ، باصاقلر ، دیر ، طوراماز . اوت ، قارشیدن کلنلر ، آتلیلر وار ،
 توفکنی قاورار ، یاماجه طیرمانیر . ایسمیلی باشقه کورم .

آه قاره قوزوم ، نرده سک ؟ هرکون کوکسم قابایریر ، صانکه امه [مه] لره
 سود طولمش ، قاینایور ، طاشیور . چادرده آرام ، یوق .. آغیلده آرام ،

[۱] اووقتلا ، قونیه ولایتک بر چوق یرلرخی بیللرجه آیاقده قویدیقدن صوکره ،
 بولوک آغاسی قاراجه آغا تدبیریله ، آقشهر کویلرندن برنده یاقالانوب قونیه حبسخانه -
 سنده بر فرار تشبثی یولیه ، اولدورولن ملا عثمان اولاجق . قونیه چاقیر جه لیس قهرمان
 شقینک سرگذشتی یازلغه دکر .

یوق. کیجه آیلردن صورارم، کوندوز طاغلردن، جایلردن صورارم.. یوق، یوق؛
ایسمیل یوق. عمجهسی علی خوجه رمل آتار، باشی ساللار.. وای قارا قوزوم
وای، دیر بن آکلارم.. قان وار!

قادرین بو نقطهده کوزینه طویلانان یاشلری یاواشجه آلوب، بر کوکس
چکیردی..

بز اسپارطهیی بیلیمیز، پاشایی بیلیمیز.. قضایی بیلیرز، قایماقایی بیلیرز.
عمجهسی، قایماقاه کیدیک، دیدی. کیهلره یوغورت طولدوردیق، بو
قیزله برابر کیتدیک، آغلادیق. بیلیمیز، دیدیلر.. ایسمیل یازالی، اسپارطهده
هابساناده. آم، قیوبرجیق اوغلاقلرم، اوراده اوکرمدیک.. تسلیم اول،
دیمشلر.. تسلیم اللّٰه، تسلیم اللّٰه، دیمش قارا قوزوم...

ینه بر بوشانمه، ینه بر صاغاناق... تسلیم اللّٰه، تسلیم اللّٰه، دیمش قارا
قوزوم، سوزی، سویلهندیکی آندکی قوتیله، دایما قولانمدهدر. قادین وونی
برغرورله سویله یوردی که تحلیل ایدلسه شو چیقار: بنم اوغلم بر بیکی
قهرماندر که، بن بر بیکی قهرمانک آناسی یم که.. اوسلا حلی آتیلرله تسلیم
اولمادی، تسلیم اللّٰه تسلیم اللّٰه، دیوب اللّٰه تسلیم اولدی. بوراده آناده،
نشانی ده بکا، اوووده تک باشلرینه برر طاغ کیچی، یوجه کورونمشلردی.
بونلر قاج کونده ایسه قضان اسپارطهیه کلشلر.. هر شبی، بزم
آکلانیدیقلری کیچی، اوکرمدوب بورایه مزارک کنارینه دوشمشلر.

..

ایکی قادینک ایکیسی ده شهر قادینی دکل.. برر جیلان دکل.. برر ایری
طاغ صیغینی. جهره لر هم کونش یاتیقی، هم یاقیچی کونش.
واقعا ایکی سیما حالا گوزمک اوکنده. لکن کونش اوکنده قاماشیر کی
قاماشیورم، اونلری ایی سجه میورم. شمدی کوردیکم خیال، اونلرک یاغمیرلی
هواده کونشه بکیزمین بر حاللریدر. شمدی ده، یاغمیر آراسنده طاغ کونشلیرنی
کور یورم.. آناده، قیزده یور وکجه کیینمش.. بویلو، اوتورورکن بیله، لونده،
برر سلوی دکل، برر چام.. انداملر، قبا باجورا آلاجهلر ایچنده بیله،

متاسب .. اوموزلر طوباق و ککیش ، کوکوسلر صومون صومون جی قیق
وطاشیق . باشلر ، اوجلری چکه آلتدن قالدیریلوب یوقاریده باغلنمش ،
(جسم) [۱] دین یازمه صارغیلرله اورتولی . بلدن آشاغی اوکلرده ، قره یوکلدن
طوقونوب اوسته آق یوکلدن بئکلر قونمش ، اوکلکلر صارقیق . کوزلر ، نظرلر ،
کونشی بولوت آرقه لرندمه صاقلی بهار و کوز هوالری کبی ، ایصلاق .
آما ضعیف کبی ، لکن ضعیف دکل .. خسته کبی ، لکن خسته دکل ..
پیرانیق . خایر پیرانیق دکل ، لکن بر حالده که تعبیر قابل دکل . قیز شیشمان
کبی ، طیقناز کبی ، لکن شیشمان دکل ، طیقناز دکل .. طومبول وقومرال . خایر
طومبول وقومرال دکل ، لکن بر حالده که تعبیر قابل دکل . نهدن تعبیر قابل
دکل ؟ طاغی و کوی شهرده طانیق و طانیتمق قابل اولما دیغندن ! البته ،
بونلری بن شمدی دوشونیورم ، اونک ایچون بوراده سویله مکدن صوصمق
داها اویغون اولور .

.*

بز چوجوقلر ، قیدیدن کناردن بولدیغمز طاش قیریقاریخی مزارک یانلرینه
دیزوب ، مزاری دوزمش قوشمش ، مزار حالته قومشدیق . اونلر بر شی
یایما یوب ساده جه سیر ایتشدیلر . هوپان حافظ مصطفی آجیق سسله یابین
اوقومشدی . کیمسه ده نفس یوق ، سسسز سسسز دیکله مشدیک .. کوزلر من
طولی ، (آتالاه) اوقومشدیق .

اورادن ناصیل آزلدیق ؟ چوجوقلق حالیه ای خاطر لایه مایورم .
تسایم اللهه تسلیم اللهه ، دیمش ، قاراقوزوم ، سوزندن صوکره قادین حفرلر
سوز سویله مه مشدیلر . یوزلری آووجلری ایجنه آلوب ، مزارک ایکی اوجنده
بر طاش کبی ، کوزلری قورو ، تسایمیت وضعنده طور مشدیلر .

[۱] جسم [م - و - ج - ه - س - س - م] . کویلیلرک باشلرینه صاردیقلری

قبا یعنی . بر تورکیدن :

جسمک ایکی قات ،

برخی باغلا ، برخی سات .

بندن باشقه یار سورسه ک ،

قالتماز دوشکلره یات !

شونی اونو تمام که اسماعیلک یاراسندن قورشون چیقمامش! زواللی آنا بونی
 بزه اهمیتله خبر ویرمشدی . ایکی اوغلنی ، برنی عسکره کیتدیکی ، دیگرینی
 عسکره کیتمدیکی ایچون، آلدن آلان مرحمتسز قورشونی ، او (تللی قورشون)
 دییه یاد ایدیوردی . تللی قورشون ... بونی قادینک آغزندن ایشیقن کیمسک
 یوره کی چلیکدن اولمالی .. بونک خاطره سندن تمام اوتوز ییلدر بزم روح
 سیزلار .

ایرته سی کونکی مکتب دونوشنده ، بزطبیعتیه وداهاقالا بالقاله غریبلر مزارلنی
 بولنی اختیار ایتمشدیک . جماعتله اسماعیلک قبرینه نازل اولدیغمزده مزار باشی
 کوفه کیلرک تیرمزی آشی بویاسیله بویانمش اولدیغنی کورمشدیک . بونی کیملر
 یانمش اولاجق ؟ بللی . نیچون یانمشلر ؟ اوراسی جوق دوشونوله جک ایش ...
 جوق دوشونوله جک ! ...

بر جوق وقت ، اورادن کچهرک اسماعیلک مزارینی زیارت ایتک . اوراده
 اوتورهرق قرآن و مآثورات اوقومق بزه عادت اولمشدی . بو ، یانیق قربانی ،
 بو قربانک یادی بزم معصوملر معصوم معصوم تعزیز ایدردیک . حتی صوکره
 بزم مسخره آرقاداشاره مکتبده برشیده جیقممشدی .. ایلک کونی آکلنجه
 فرصتی فدا ایدن وانلی محمد علی و ساعتهجی عبدالله [۱] وقت وقت پایلرینی
 آلیرلردی .. باشلرینی برمندیله یورولق قادینی حالنه قویوب « غوربانم ایسدرمایلم
 هوی ، هوی ! » دییه رک آغلامه تقلیدلری کسرلر ، هرکسی کولدورورلردی .

..

بزم مکتبده قالب ، آقشاملری اویولدن دونوش یایدیقجه .. هانکی موسملرده
 ایسه ، ییلده ایکی اوچ کره ، اوراده کی کوفه کیلرک بویاندیغنی کورور ، بونلرک
 بویاندیغنی کورمکله ماتملی آنلک کلوب قارا طالعی اوغلنک قبرنده قانلی کوز
 یاشلری دوکدیکنی آکلار ایدیک .

خاطرمه کلدیکی زمانلرده دوشونورم ، کندی کندیمه صورارم .. عجیب
 نازه جام بویلی کلثوم باجی نه اولدی ؟ طاعلی آنا جفک باغرینده کی یانار طاغ

یانه یانه نهایت کندیله برابر سوندیمی ؟ مزارک کوفه کیلرینی زمان زمان بویایه جق کیمسهر قالمادیمی ؟

ایچمدن بریسی جواب ویریر ... کاشوم قیز ، بلکه یولی اوزرنده باشقه بر اسماعیل بولارق ، حیاتندن برشی آ کلامشدر . لیکن هیچ شبهه سزکه آناجفر یانوب یانوب کول اولارق چوقدن طوبراغه قاریشمش ، اونک کنسارنده آغلادینی طوبراق بیغینی آرتیق طاغیلوب باشقه زوالیلره مزار اولمشدر .

اسیارطلی صفی

هامش : طاشراده حالا قوللانیلان برچوق تورکجه لغتله ، نه قدار کرکده اولسه ، استانبولده توزلر طوبراقلر آلتنده در ، بیلنمز ، قوللانیلماز .. بونلری سویله یین ، یازان کورولسه کولونور . ظنمجه (جیجیک) لغتی ده اوجله دندر .

بوکرک ونازی لغتی یازمش بولوندم .. فقط بیله جکلرمی ؟ آ کلا یاجقلرمی ؟ بونک ایچون عجبا لغتچیلر من نه دیمش ؟ بویله دییه دییه وفیق پاشایه ، سامی بکه مراجعت ایتدم . هییات ، بری ده یازمامش . بو حال غیرتمک جیجیکلکنه طوقوندی . بونی کورلکدن ، قهرلر آلتندن قورتاروب جانلاندیرمالی ، دیدم .

لهجه عثمانی ، قاموس تورکی یازمامش .. چاره سی ؟ قیز قوجانجه غیرت داییه دوشر ، دییوب بوکا کندییم بر تفسیر اویلدورمق ایسته دم . تفسیر صیره سنده (قیلاغی) لغتی قوللاندیم . (قیلاغی) ندر ؟ دیرکن لهجه یه باقدم [جمعیت تدریسه عثمانیه طرفندن باصدیریلان نسخه] ۹۸۳ صحیفه ده « قیلاغو . یاپیلیمش ، جلالتمش ، پر داختمعنا سنه . قیلجک آغزینی زیاده کسکین ایتمک ایچون تکرار پرداخت « دیندیکنی کوروب بو تفسیری پک اسکیمش بولدم . قاموس تورکی یه مراجعتده بونک ۱۰۷۸ صحیفه ده (قلاغی) و ۱۱۳۱ صحیفه ده (قیلاغی) صورتنده یازیلوب (قلاغی) ده « قیلاغی یه باقی » و (قیلاغی) ده ده « قلاغی یه باقی » دیندیکنی ، شرحک ذهوله اوغرا دینغی آکلادم . دوشونمکه لایق بر شی دکلی ؟

قورقورم ، استانبولده (کوفه کی) یی ده ، (چوره) یی ده ، (یاماج) یی ده ، (صیفین) یی ده ، (آغیل) یی ده ، (صومون) یی ده و بونلر کی بر خیلی تورکجه لغتلی ده بیلیمه جکلر . فقط ، بویله کوچوک بر اثرده یریر حاشیه لر ، شرحلر سرپوب ، صحیفه انکالریخی دلی آلاجه سینه چوورمکده خوش بر شی اولاماز . تورکجه ، فی الحقیقه بر دیل ایسه ، باخصوص بوتون عثمانیلرک ایشنی باشاران و اوکاران وباشنی باغلایان بر دیل ایسه اونک قاموسنی اکمال وتصحیح ایتسینلر . تورکجه یی دیل دییه یاشاتانلر ، کندیلری فی الحقیقه حیاته ده ایسه لر ، بویله اولمق اقتضا ایدر . یوقسه ، برو فیک پاشا ، برسامی بک ، باخصوص شو قدار بیل اول اللهک رحمتنه قاووشمش ایکن ، بوکون نه یاپاییلیرلر ؟